

การศึกษาปัญหาและความต้องการในการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษา
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตสงขลา
 The Study of Problems and Needs in Library Service Uses among
 Students at Rajamangala University of Technology Srivijaya,
 Songkhla Campus

ทิพย์มณี ขุนฤทธิ์¹ สุจารี นพรัตน์² วันดี นวนสร้อย³

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรม ปัญหา ความต้องการ และความพึงพอใจในการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตสงขลา และ 2) เปรียบเทียบปัญหาในการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตสงขลา ตามเพศ คณะ ระดับการศึกษา และชั้นปี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตสงขลา จำนวน 385 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test และ ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าใช้ห้องสมุดเพื่อทำการบ้านและเขียนรายงาน โดยนิยมค้นหาทรัพยากรด้วยตนเองผ่านการเดินตามชั้นหนังสือ การใช้บริการยืมหนังสือเป็นบริการที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ปัญหาในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะปัญหาหนังสือไม่เพียงพอและการจัดเรียงหนังสือที่ไม่เป็นระบบ ความต้องการปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง โดยนักศึกษาต้องการให้เพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ ขยายเวลาการให้บริการ และเพิ่มทรัพยากรในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงบริการแบบยืมคืนด้วยตนเอง (Self-service) ความคาดหวังในการพัฒนาห้องสมุด ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น มุมพักผ่อน มุมอาหารว่าง และสวนหย่อม ความพึงพอใจต่อการใช้บริการอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านบุคลากรที่ให้บริการด้วยความเป็นมิตร ความสะอาดของสถานที่ และการให้บริการที่มีระบบ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศและคณะที่ศึกษา มีความแตกต่างของปัญหาในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq .05$) ส่วนระดับการศึกษาและชั้นปีไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย คือ ห้องสมุดควรจัดทำทรัพยากรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาบริการ

¹ นักวิชาการอิสระ kiabworldcup@hotmail.com

² นักวิชาการอิสระ sujaree.nopparat@gmail.com

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยาลัยรัตนภูมิ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย wandeenu@rmuts.ac.th

คำสำคัญ: การบริการห้องสมุด, ความพึงพอใจของนักศึกษา, ความต้องการทรัพยากร

Abstract

This study aimed to (1) investigate students' behavior, problems, needs, and satisfaction regarding library services at Rajamangala University of Technology Srivijaya, Songkhla Campus, and (2) compare the problems in library resource usage based on gender, faculty, education level, and academic year. The sample consisted of 385 students selected through stratified random sampling. A questionnaire was used as the research instrument. The data were analyzed using descriptive statistics including percentage, mean, and standard deviation, as well as inferential statistics such as t-test and ANOVA.

The results revealed that most students used the library mainly for completing homework and writing reports. Students preferred locating materials by browsing the bookshelves themselves, and borrowing printed books was the most frequently used service. The problems in using library resources were rated at a moderate level, particularly the insufficiency and unavailability of required books, and disorganized shelving. Students' current needs were also at a moderate level, with key demands including increasing the number of staff, extending library hours, enhancing the collection of theses, research papers, academic journals, audiovisual materials, and online databases, and implementing self-service borrowing and returning systems. Students expressed expectations for improvements in the library environment, such as the inclusion of snack and beverage areas, relaxation corners, and green spaces. Satisfaction with library services was found to be high, especially in terms of staff friendliness, cleanliness, and systematic service procedures. Statistical analysis indicated significant differences in problems related to library resource usage based on gender and faculty ($p \leq .05$), while no significant differences were found for education level or academic year. Based on the findings, it is recommended that the library enhances its collection according to users' needs, improve facilities, and encourage user participation in the service development process.

Keywords: Library services, Student satisfaction, Resource needs

ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ห้องสมุดเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับ ห้องสมุดมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยการจัดการศึกษาให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการ บทบาทที่ช่วยในการจัดการศึกษานั้นมีทั้งบทบาทโดยตรงและบทบาทโดยอ้อม โดยเฉพาะห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยย่อมมีบทบาทโดยตรงต่อการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาดังนั้น ห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยเปรียบเสมือนหัวใจของการศึกษาและการสอนในสถาบันระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้ เพราะรูปแบบการศึกษาและการสอนในระดับอุดมศึกษาในปัจจุบันเน้นหนักในด้านส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่าการฟังบรรยายของอาจารย์แต่เพียงประการเดียว ฉะนั้น การศึกษาและการวิจัย

ในมหาวิทยาลัยจึงจำเป็นต้องอาศัยสื่อความรู้ต่าง ๆ ทั้งประเภทวัสดุพิมพ์และไม้อัดพิมพ์ ดังนั้น ห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยจึงมีหน้าที่ที่จะต้องจัดหาและรวบรวมหนังสือหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาและการค้นคว้าวิจัยอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีการจัดการที่ดีทั้งในด้านการบริหาร ด้านงานเทคนิคและการบริการเพื่อให้ผู้ใช้ได้ประโยชน์มากที่สุด โดยเฉพาะงานด้านบริการจัดว่าเป็นหัวใจของงานห้องสมุดเพราะเกี่ยวกับผู้ใช้โดยตรง มีส่วนสำคัญที่จะทำให้ นักศึกษาและอาจารย์มาใช้ห้องสมุดมากขึ้น ช่วยให้การเรียนการสอนดีขึ้น และเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริการและบุคคลภายนอกเห็นความสำคัญของห้องสมุด การจัดห้องสมุดจะสัมฤทธิ์ผลหรือไม่ต้องพิจารณาจากผลสำเร็จของบริการที่ห้องสมุดแต่ละแห่งได้จัดทำขึ้นเป็นอันดับแรก

ห้องสมุดมีภารกิจหลัก คือ การให้บริการ งานบริการเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้ใช้ห้องสมุด เพราะ งานบริการเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมความเข้าใจและเป็นประตูแรกที่ผู้ใช้จะเกิดความอบอุ่น มั่นคง เชื่อมั่นในการเข้าใช้บริการ ผู้ให้บริการต้องคำนึงถึงเสมอว่า ต้องให้บริการกับผู้อื่นให้ได้รับความสะดวกสบาย ความพอใจและความประทับใจในการบริการ มีบริการที่ลับไว มีกฎข้อบังคับระเบียบน้อยที่สุด สะดวกสบายที่สุดโดยการบริการห้องสมุดจะต้องยึดถือหลัก สร้างความประทับใจในการบริการ สร้างความสนใจ สร้างความต้องการและความปรารถนาของผู้ใช้ที่จะเข้ามาใช้ และ ให้ผู้ใช้เข้ามาใช้บริการทันที ถือเป็นจุดศูนย์กลางหรือจุดรวมของงานห้องสมุด เป็นเสมือนการประชาสัมพันธ์ของห้องสมุด มีโอกาสเชิญชวนผู้ใช้บริการเข้ามาใช้บริการห้องสมุดได้มากที่สุด ซึ่งเป็นโอกาสเชื่อมโยงระหว่างผู้ใช้กับแหล่งสารสนเทศได้เป็นอย่างดี งานบริการจะมีคุณภาพเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ ด้าน ห้องสมุดจะได้รับความนิยมจากผู้ใช้น้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับบริการของห้องสมุดเป็นสำคัญ การให้บริการเป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้หรือไม่ ผู้ใช้พอใจในบริการนั้นมากน้อยเพียงใด ผู้ใช้ให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่ห้องสมุดจัดเพียงใด ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของบรรณารักษ์อยู่ที่ประสิทธิภาพของการจัดบริการ บริการที่ดีของห้องสมุดจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ มีวัสดุอุปกรณ์ที่ดี มีคุณค่าเหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้ (good stock) มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการให้บริการที่ดี (good staff) และมีการจัดการที่ดี (good organization)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยมีวิทยาเขตและพื้นที่การศึกษารอบคลุม 4 จังหวัดในภาคใต้ของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดสงขลาประกอบด้วยวิทยาเขตสงขลา และวิทยาลัยรัตภูมิ จังหวัดตรังได้แก่วิทยาเขตตรัง จังหวัดนครศรีธรรมราชมี 3 วิทยาเขตได้แก่ วิทยาเขตไสใหญ่ วิทยาเขตทุ่งใหญ่ และวิทยาเขตขนอม จังหวัดชุมพรได้แก่ สถานีวิจัยและฝึกอบรมราชมงคลศรีวิชัย ชุมพร มีคณะต่างๆ ดังนี้ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี คณะเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะอุตสาหกรรมเกษตร คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการจัดการ คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ และวิทยาลัยรัตภูมิ มีการให้บริการห้องสมุดประจำวิทยาเขตโดยบริการทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติงานตามพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยโดยสำนักวิทยบริการมีการพัฒนาระบบและบริการต่างๆ ให้สอดคล้องกับการศึกษายุคดิจิทัล และในหลายปีที่ผ่านมาพบว่า มีผู้ใช้บริการห้องสมุดลดลง มากกว่าร้อยละ 20

ดังนั้น เพื่อศึกษาแนวทางในการปรับปรุงบริการห้องสมุดให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงศึกษาปัญหาและความต้องการในการใช้บริการห้องสมุดที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยในพื้นที่สงขลา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุด ปัญหา ความต้องการและความพึงพอใจในการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการใช้บริการห้องสมุดของของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตสงขลา ตามเพศ คณะ ระดับการศึกษา และชั้นปี

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีปัญหาในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุดแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่ศึกษาคณะต่างกันมีปัญหาในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุดแตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีปัญหาในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุดแตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีต่างกันมีปัญหาในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุดแตกต่างกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จิตตานันท์ กวนชัยภูมิ และ เทพนมิตร สุริยะ (2562, น. 38-56) ได้ศึกษาคุณภาพการบริการห้องสมุดคณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า คุณภาพบริการโดยใช้ SERVQUAL Model พบว่าภาพรวมคุณภาพบริการทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีคุณภาพมากที่สุดคือปัจจัยด้านบุคคลรองลงมาคือการรับรู้บริการ และระดับความสำคัญบริการ ตามลำดับ ผลการพิสูจน์สมมติฐานพบว่าปัจจัยด้านการศึกษาระดับปริญญาโท ส่งผลต่อความคาดหวังในมิติคุณภาพบริการ และปัจจัยด้านบุคคลส่งผลต่อระดับความสำคัญของบริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นุชจิเรศ เกตุสุวรรณ (2564, น. 448-459) ได้ศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการใช้ห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาที่เรียนสังกัดคณะต่างกันมีพฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุด ด้านการสืบค้นหนังสือ และด้านระยะเวลาในการใช้บริการห้องสมุดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วรรณิดา ดวงมณี (2564, น. 12-24) ได้ศึกษาคุณภาพการให้บริการของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พบว่า คุณภาพการให้บริการของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือด้านความน่าเชื่อถือ รองลงมาคือด้านความปลอดภัย และด้านความสามารถของผู้ให้บริการ เปรียบเทียบความคิดเห็นของสถานภาพที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ คณะ/หน่วยงาน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แนวทางการให้บริการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงการให้บริการ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ในด้านการให้บริการ ต้องดูแลสภาพเครื่องคอมพิวเตอร์ให้มีสภาพ

พร้อมใช้งาน ปรับปรุงระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้มีความเร็วสูง ขยายเวลาเปิดให้บริการในช่วงสอบ จัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้ตรงตามสาขาวิชาที่เปิดสอน มีแสงไฟที่เพียงพอต่อการอ่านหนังสือ มีห้องสำหรับทำกิจกรรมร่วมกันที่บรรจุผู้เข้าใช้บริการได้มากกว่า 10 คนขึ้นไป และมีป้ายบอกจุดให้บริการต่างๆ ภายในห้องสมุดที่ชัดเจน อีกทั้งยังต้องมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับห้องสมุดที่ทั่วถึงมากขึ้น

อิสยาห์ พันศิริพัฒน์ และ แวตา เตชาทวีวรรณ และ คุษฎี สีวังคำ. (2566, น. 15-37) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นและการออกแบบบริการสนับสนุนการวิจัยของผู้ใช้ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พบว่าผู้ใช้ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษามีความต้องการจำเป็น อันดับ 1 คือ ด้านการบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า และความต้องการจำเป็นรายชื่อ อันดับ 1 คือ การแนะนำแหล่งทุนวิจัย ส่วนพิมพ์เขียวการบริการสนับสนุนการวิจัยของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) จุดสัมผัสทางกายภาพประกอบด้วยสิ่งที่ปรากฏต่อสายตาของผู้ใช้และการทำกิจกรรมของผู้ใช้ 2) ปฏิสัมพันธ์ส่วนหน้า ประกอบด้วย งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าซึ่งเป็นบริการส่วนหน้าของห้องสมุด และ 3) ปฏิสัมพันธ์ส่วนหลัง ประกอบด้วย งานบริการส่วนหลังของห้องสมุดและงานสนับสนุนการบริการของห้องสมุด และมีกิจกรรม 4 ขั้นตอน ได้แก่ การเริ่มบริการ การส่งคำถาม การรับคำถาม และการจบบริการ ซึ่งเน้นการบริการแบบออนไลน์ที่มีปฏิสัมพันธ์โดยใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์และการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ใช้ที่สามารถบริการได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และตรงความต้องการเฉพาะบุคคลมากที่สุด พิมพ์เขียว การบริการดังกล่าวผ่านการประเมินจากผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านอรรถประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านความถูกต้องอยู่ในระดับมาก ด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

วิธีดำเนินการวิจัย

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตสงขลา ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 9,771 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตสงขลา ในปีการศึกษา 2561 วิธีการสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรทาไร่ ยามาเน่ ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{(1+Ne^2)}$$

เมื่อ n = ขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย พื้นที่สงขลา

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับ .05

$$\text{แทนค่า} \quad n = \frac{9,771}{(1+(9,771)(0.05)^2)} = 384.27$$

กำหนดขนาดตัวอย่าง จำนวน 385 คน

2) เครื่องมือวิจัยและวิธีการสร้างเครื่องมือวิจัย

การศึกษากครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการสร้างแบบถามตามขั้นตอน ดังนี้

2.1) ศึกษาเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ ตำรา บทความ จากวารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นเรื่องการใช้บริการห้องสมุด ความพึงพอใจของการใช้บริการห้องสมุด ความต้องการทรัพยากรห้องสมุดเพื่อกำหนดกรอบในการสร้างแบบสอบถาม

2.2) การทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามเพื่อหาความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบความตรง (Validity) และความเที่ยง (Reliability) ดังนี้

2.2.1) การหาความตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence (IOC)) ซึ่งค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00

2.2.2) การทดสอบความเที่ยง ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับประชากรในกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่จะทำการศึกษา จำนวน 30 ราย จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาความเที่ยงเป็นรายข้อและหาความเที่ยงในภาพรวมโดยใช้วิธีการหาค่า Cronbach's Alpha Coefficient เป็นการหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.94

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้นักศึกษาแต่ละคณะในทุกชั้นปีที่เข้าใช้บริการห้องสมุด จนครบตามจำนวนที่กำหนด

4) การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่า t-test และค่า F-test ดังนี้ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งออกเป็น เพศ คณะ ระดับการศึกษา และชั้นปีที่ศึกษาใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ สภาพปัญหาและความต้องการปัจจุบันในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด ความพึงพอใจต่อการให้บริการ วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาแปลความหมาย ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มาก

2.51 – 3.50 หมายถึง ปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง น้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

และใช้ ค่า t-test และ ค่า F-test ในการทดสอบสมมติฐาน

สรุปผลการวิจัย

1) พฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุด ปัญหา ความต้องการและความพึงพอใจในการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตสงขลา

1.1) พฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มิมีความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดแบบไม่แน่นอน คิดเป็นร้อยละ 40.30 รองลงมาสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 24.90 เดือนละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 16.90 สัปดาห์ละ 3 - 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.60 ภาคเรียนละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.80 และทุกวันคิดเป็นร้อยละ 1.60

ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามนิยมเข้าใช้บริการห้องสมุดในวันเสาร์ คิดเป็นร้อยละ 72.70 และในวันราชการและเมื่อว่างจากการเรียนหรือการสอน คิดเป็นร้อยละ 37.40 จุดมุ่งหมายที่เข้าใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่เพื่อทำการบ้าน เขียนรายงาน คิดเป็นร้อยละ 56.10 รองลงมาอ่านหนังสือทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 53.80 เพื่อศึกษาหาความรู้ตามหลักสูตรที่เรียน คิดเป็นร้อยละ 36.10 เป็นและเป็นสถานที่พักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 27.30 ตามลำดับ ลักษณะการใช้วัสดุห้องสมุดที่ยืมมาส่วนใหญ่ส่งคืนตามเวลาที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 68.80 รองลงมารีบใช้แล้วรีบส่งคืน คิดเป็นร้อยละ 29.40 และส่งคืนเมื่อห้องสมุดทวงถาม คิดเป็นร้อยละ 1.80 ตามลำดับ การค้นหาทรัพยากรที่ต้องการจากห้องสมุดส่วนใหญ่ใช้วิธีค้นหาตามชั้นหรือตู้เก็บวัสดุห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 42.10 การค้นหาหนังสือและวัสดุอื่นๆ ของห้องสมุดที่ต้องการได้ประสบผลสำเร็จสามารถค้นได้เป็นส่วนมากคิดเป็นร้อยละ 60.50 กรณีที่ไม่สามารถค้นหาหนังสือและวัสดุอื่น ๆ ได้เนื่องจากถูกยืมไปก่อน คิดเป็นร้อยละ 60.80 รองลงมาไม่มีในห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 49.60 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยใช้บริการยืมหนังสือทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 79.50 รองลงมาค้นคว้าปริญญา นิพนธ์และเอกสารงานวิจัย คิดเป็นร้อยละ 35.60 และ ถ่ายเอกสาร คิดเป็นร้อยละ 19.00 ยืมวารสาร คิดเป็นร้อยละ 11.20 ตามลำดับ

1.2) ปัญหาในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ปัญหาหนังสือที่ต้องการไม่มีในห้องสมุด ($\bar{x} = 3.35$, $SD = 0.94$) และหนังสือที่เรียงไว้บนชั้นสับสนยากแก่การค้นหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.35$, $SD = 0.94$) รองลงมาหนังสือที่ต้องการมีน้อยฉบับ ($\bar{x} = 3.33$, $SD = 0.99$) หนังสือที่ต้องการมีผู้อื่นยืมไป ($\bar{x} = 3.24$, $SD = 0.97$) และ หนังสือที่มีในห้องสมุดล้าสมัย ($\bar{x} = 3.22$, $SD = 1.00$) ตามลำดับ

1.3) ความต้องการปัจจุบันในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านจำนวนเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ($\bar{x} = 3.23$, $SD = 0.94$) ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ปริญญา นิพนธ์ เอกสารงานวิจัย ($\bar{x} = 3.31$, $SD = 1.13$) ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ วารสารวิชาการ ($\bar{x} = 3.35$, $SD = 0.96$) ด้านสื่อโสตทัศน์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ วิดิทัศน์ ($\bar{x} = 3.25$, $SD = 1.01$) ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ฐานข้อมูลออนไลน์ ($\bar{x} = 3.31$, $SD = 0.99$) ด้านสถานที่ของห้องสมุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ห้องสมุดเป็นอาคารเอกเทศง่ายต่อการใช้บริการ ($\bar{x} = 3.35$, $SD = 1.02$) ด้านเครื่องอำนวยความสะดวกและบริการอื่น ๆ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีบริการยืม-คืนด้วยตนเอง Self service ($\bar{x} = 3.27$, $SD = 1.09$) และให้ขยายเวลาเปิด-ปิดบริการ ($\bar{x} = 3.25$, $SD = 1.14$)

1.4) ความพึงพอใจต่อการใช้บริการห้องสมุดโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านบุคลากรมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด ($\bar{x} = 3.84$, $SD = 0.83$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ บุคลากรให้บริการด้วยอัธยาศัยไมตรีที่ดี ($\bar{x} = 3.92$, $SD = 0.82$) รองลงมาด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ ($\bar{x} = 3.78$, $SD = 0.86$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีขั้นตอนการให้บริการที่เป็นระบบ ($\bar{x} = 3.83$, $SD = 0.81$) ด้านทรัพยากรสารสนเทศและการบริการสารสนเทศ ($\bar{x} = 3.75$, $SD = 0.79$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการ ($\bar{x} = 3.84$, $SD = 0.78$) ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{x} = 3.74$, $SD = 0.89$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ความสะอาดภายในห้องสมุด ($\bar{x} = 3.86$, $SD = 0.84$) และด้านการสื่อสารกับผู้ใช้ ($\bar{x} = 3.68$, $SD = 0.86$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การสื่อสารกับผู้ใช้เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเวลาในการให้บริการมีความสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 3.70$, $SD = 0.84$) ตามลำดับ

2) การเปรียบเทียบปัญหาในการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตสงขลา

2.1) นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีปัญหาในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุดแตกต่างกัน

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุด จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	$\bar{X}$	SD	t	Sig.
ชาย	168	3.40	0.70	4.561*	.000
หญิง	217	3.05	0.77		

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุด จำแนกตามเพศ โดยใช้ค่าสถิติ t-test เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศต่างกัน มีปัญหาในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศแตกต่างกัน

2.2) นักศึกษาที่ศึกษาคณะต่างกันมีปัญหาในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุดแตกต่างกัน

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของปัญหาในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุดจำแนกตามคณะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	16.57	5	3.31	6.17*	.000
ภายในกลุ่ม	203.73	379	0.54		
รวม	220.30	384			

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบ ปัญหาในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุด จำแนกตามคณะ โดยใช้ค่าสถิติ One-way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษาคณะต่างกันมีปัญหาในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศแตกต่างกัน

2.3) นักศึกษาที่ศึกษาในระดับต่างกันมีปัญหาในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุดแตกต่างกัน

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของปัญหาในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุดจำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.18	2	0.59	1.028*	.359
ภายในกลุ่ม	219.12	382	0.57		
รวม	220.30	384			

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบ ปัญหาในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุด จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้ค่าสถิติ One-way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีปัญหาในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศไม่แตกต่างกัน

2.4) นักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีต่างกันมีปัญหาในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุดแตกต่างกัน

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของปัญหาในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุดจำแนกตามชั้นปี

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.01	3	0.34	0.59*	.624
ภายในกลุ่ม	218.47	380	0.58		
รวม	219.48	383			

*p ≤ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบ ปัญหาในการใช้ทรัพยากรของห้องสมุด จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้ค่าสถิติ One-way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีปัญหาในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีแนวโน้มเข้าใช้บริการห้องสมุดด้วยเหตุผลหลักเพื่อทำรายงานและการบ้าน โดยพฤติกรรมการณ์ค้นหาทรัพยากรยังคงเน้นที่การเดินหาตามชั้นวางหนังสือมากกว่าการใช้ระบบสืบค้นอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสอดคล้องกับงานของ นุชจรี เกตุสุวรรณ (2564) ที่พบว่านักศึกษามีพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดในระดับปานกลาง และนิยมสืบค้นด้วยตนเองมากกว่าผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ด้านปัญหาในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศพบว่าหนังสือที่ต้องการไม่มีในห้องสมุดหรือมีจำนวนน้อยเป็นปัญหาหลัก โดยมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ซึ่งสะท้อนถึงปัญหาการจัดสรรทรัพยากรสารสนเทศไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ โดยเฉพาะในระดับชั้นเรียนที่หลากหลาย ผลดังกล่าวสอดคล้องกับ จิวิรรณ เจริญทรัพย์ (2561) ที่เสนอว่าควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมในการเสนอรายชื่อหนังสือที่ต้องการ และการสำรวจความต้องการอย่างสม่ำเสมอเพื่อการจัดหาทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ

ด้านความต้องการปัจจุบัน นักศึกษามีความต้องการเพิ่มเจ้าหน้าที่และทรัพยากรในทุกหมวดหมู่ โดยเฉพาะทรัพยากรประเภทวิทยานิพนธ์ งานวิจัย และฐานข้อมูลออนไลน์ ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สนับสนุนการเรียนรู้แบบ self-directed learning ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบสร้างความรู้ด้วยตนเอง (constructivism) ผลนี้สอดคล้องกับ วิเชียร มั่นแท้ และ ชงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร (2563) ที่เสนอว่าห้องสมุดยุคใหม่ควรนำเทคโนโลยีมาปรับใช้เพื่อสนับสนุนความหลากหลายของแหล่งเรียนรู้และการจัดการทรัพยากร

ด้านความคาดหวัง นักศึกษาคาดหวังการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในห้องสมุด เช่น พื้นที่ผ่อนคลาย มุมอาหาร และสวนหย่อม ซึ่งสะท้อนแนวโน้มของการพัฒนาห้องสมุดให้เป็น “พื้นที่แห่งการเรียนรู้และใช้ชีวิต” (Learning Commons) มากกว่าการเป็นแหล่งเก็บหนังสือเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้ยังเห็นความต้องการในการขยายเวลาบริการและการจัดการแบบ self-service ซึ่งสนับสนุนแนวคิด “User-Centered Library” โดย สุพัตรา เกียรติเลิศธรรม (2562) กล่าวถึงความสำคัญของการจัดพื้นที่ให้ตอบสนองต่อรูปแบบการใช้ชีวิตของผู้เรียนยุคใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านความพึงพอใจต่อการใช้บริการ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก โดยเฉพาะด้านบุคลากรที่มีอัตราเสียดีและการจัดบริการที่มีระบบ ซึ่งสอดคล้องกับ จิตตานันท์ กวนชัยภูมิ และ เทพนิมิตร สุริยะ (2562) ที่พบว่าความพึงพอใจสูงสุดในคุณภาพการบริการห้องสมุดมักเกิดจากปัจจัยด้านบุคลากรและขั้นตอนการให้บริการที่ชัดเจน เป็นระบบ

การเปรียบเทียบตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่าปัจจัยด้านเพศและคณะมีผลต่อระดับของปัญหาที่พบในการใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq .05$) ขณะที่ระดับการศึกษาและชั้นปีไม่มีผลอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการออกแบบบริการที่มีความเฉพาะกลุ่ม (personalized services) มากขึ้น โดยเฉพาะในแต่ละคณะ เช่น คณะที่มีการเรียนการสอนเชิงปฏิบัติมักต้องการสื่อโสตทัศนศึกษาที่เน้นทฤษฎี เป็นต้น

โดยสรุป งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาและปรับปรุงห้องสมุดให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้แบบองค์รวม ทั้งด้านทรัพยากร บริการ พื้นที่ และการมีส่วนร่วมของผู้ใช้ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมบทบาทของห้องสมุดในฐานะกลไกสำคัญของมหาวิทยาลัยในการขับเคลื่อนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) คณะผู้บริหารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ควรมีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณจัดซื้อจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการและครบทุกหลักสูตรที่มีการเรียนการสอนโดยให้ผู้ใช้บริการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อให้การบริการตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการมากที่สุด

(2) คณะผู้บริหารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ควรนำผลการวิจัยมาจัดทำแผนและแนวปฏิบัติในการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ผู้สนใจที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับการบริการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยต่อไป ควรขยายขอบเขตการศึกษารอบคอบกลุ่มนักศึกษาจากทุกวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นภาพรวมของการใช้บริการห้องสมุดในระดับมหาวิทยาลัย และสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหา ความต้องการ และความพึงพอใจในแต่ละพื้นที่ได้อย่างชัดเจน

(2) ผู้สนใจที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการบริการของห้องสมุดในมหาวิทยาลัยต่อไปควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษา เช่น แรงจูงใจในการเข้าห้องสมุด ความถี่ในการใช้บริการ ความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ เพราะจะทำให้เข้าใจพฤติกรรมของผู้ใช้บริการในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จิตตานันท์ กวนชัยภูมิ และ เทพนิมิตร สุริยะ. (2562). การศึกษาคุณภาพการบริการห้องสมุดคณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ. 8, 38-56.
- ฉวีวรรณ เจริญทรัพย์. (2561). การบริหารจัดการห้องสมุดและอุทยานการเรียนรู้เพื่อศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก. สักทอง : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. 24(2), 61-69.
- นิรันดร์ ทองอ่อน. (2563). รูปแบบการบริหารจัดการห้องสมุดที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคเหนือ. วารสารสหวิทยาการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์. 10(1), 97-108.
- นุชจรี เกตุสุวรรณ. (2564). พฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา. 11(3), 448-459.
- ลำพึง บัวจันธุ์. (2564). แนวทางส่งเสริมการใช้ห้องสมุดของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ. 15(1), 70-86.
- วรรณิศา ดวงมณี. (2564). คุณภาพการให้บริการของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ. วารสารงานวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ. 8(1), 12-24.
- วราพรรณ อภิสุกะโชค และ ศิริพร เลิศไพศาลวงศ์. (2560). คุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา. วารสารมนุษยศาสตร์. 24(2), 97-108.
- วิเชียร มั่นแท้ และ ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร. (2563). การพัฒนาห้องสมุดมหาวิทยาลัยสู่ห้องสมุดอัจฉริยะ. วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. 12(1), 212-219.
- สุพัตรา เกียรติเลิศธรรม. (2562). แนวทางพัฒนาการให้บริการห้องสมุดคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ มหาวิทยาลัยมหิดล. 6(2), 372-395.
- อนันศักดิ์ พวงอก. (2566). บทบาทห้องสมุดยุคใหม่ในการสนองนโยบายของมหาวิทยาลัย: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. 14(2), 670-683.
- อิสยาห์ พันศิริพัฒน์ แววดา เตชาทวิวรรณ และ ดุษฎี สีวังคำ. (2566). การประเมินความต้องการจำเป็นและการออกแบบบริการสนับสนุนการวิจัยของผู้ใช้ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา. วารสารสารสนเทศศาสตร์. 41(2), 15-37.